

Louis Sachar: Paahde

Luetun ymmärtämisen tehtävät

Nimi ja lk: _____

Päivämäärä: _____

Luvut 1–15 (s. 9–77)

1. Mihin osavaltioon ja tarkempaan paikkaan kirjan tapahtumat sijoittuvat?

2. Millainen on Greenjärven leiri ja mikä yhdistää kaikkia leiriläisiä? Mitä leiriläisten pitää tehdä päivittäin ja miksi?

3. Kuka on kirjan päähenkilö ja mitä erikoista hänen nimessään on?

4. Miten kuvailisit kirjan päähenkilöä?

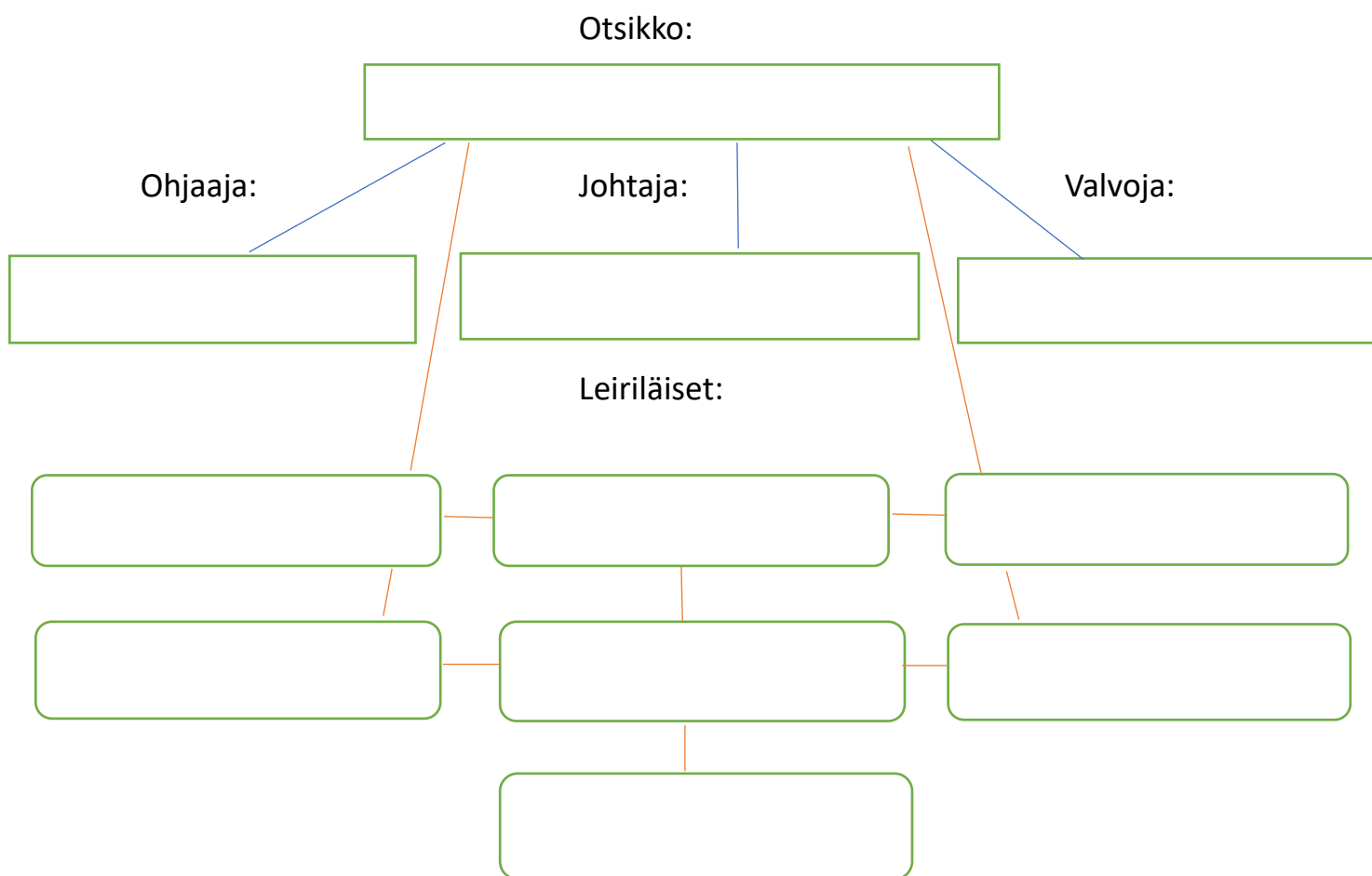
Laatinut: Annika Ylisirniö

5. Mikä tapahtuma johtaa siihen, että kirjan päähenkilö joutuu Greenjärven leirille?

6. Kirjassa puhutaan päähenkilön suvun kirouksesta ja päähenkilön perheen sisäisestä vitsistä. Kerro mitä tällä tarkoitetaan.

7. Täytä käsitekarttaan seuraavat tiedot:

- Otsikko: Stanleyn leirin teltan kirjain (Teltta A, B, C, D vai F)
- Stanleyn teltan ohjaajan nimi
- Leirin tiukka valvoja
- Leirin johtaja
- Leiriläisten lempinimet (voit kirjoittaa myös kutsumanimet)

8. Mikä tekee Zerosta erilaisen kuin muut pojat? Ympyröi oikea vastaus/vastaukset.

- a) Hän osaa lukea paremmin kuin muut.
- b) Hän ei osaa lukea ja kirjoittaa aluksi.
- c) Hän on leirin vanhin poika.
- d) Hän on poikien vartija.

9. Mitä merkittäväksi osoittautuvaa Stanley löytää eräänä päivänä kuoppaa kaivaessaan? Ympyröi oikea vastaus/vastaukset.

- a) Hän löytää kenttäpullon.
- b) Hän löytää kasan auringonkukansiemeniä.

- c) Hän löytää kultaisen putken, jossa on nimikirjaimet KB.
- d) Hän löytää vaatteiden palasen.

Piirrä laatikkoon kuva Stanley'n löydöksestä.

10. Kuoppien kaivamisen oikea tarkoitus paljastuu juonen edetessä.
Tarkoituksena on, että...

- a) pojat oppisivat ahkeruutta.
- b) johtaja etsii piilotettua aarretta.
- c) pojat rakentavat uuden järven.
- d) pojat saisivat liikuntaa.

11. Pohdi, mistä asioista tai ilmaisuista huomaa, että osa kirjan tapahtumista sijoittuu noin sata vuotta taaksepäin menneisyyteen?

Luvut 16–28 (s. 78–128)

1. Mikä saa leirin valvojan viemään Stanley leirin johtajan puheille tämän mökkiin? Ympyröi oikea/oikeat vastaukset.
 - a) Stanley on varastanut toiselta leiriläiseltä jotain.
 - b) Stanley saa kirjeen äidiltään.
 - c) Stanley ei suostu kaivamaan kuoppaa sinä päivänä.
 - d) Stanley tunnustaa varastaneensa auringonkukansiemensäkin leirin valvojan auton lavalta, vaikkei oikeasti ole siihen syypää.

2. Kenestä tulee leirillä Stanleyyn paras ystävä? Ympyröi oikea/oikeat vastaukset.
 - a) Hän ei saa ystäviä leiriltä.
 - b) Zerosta tulee hänen paras ystävänsä.
 - c) Hän on kaikkien poikien hyvä ystävä.
 - d) Zikzakista tulee hänen paras ystävänsä.

3. Mitä merkkejä tarinassa esiintyy Zeron kyvyistä ja älykkyydestä? Missä yhteydessä Stanley huomaa nämä ominaisuudet? Kerro ainakin kaksi asiaa.

4. Minkä vaihtokaupan Stanley ja Zero sopivat keskenään?

5. Miksi esineeksi Stanleyyn kuopasta löytämä kultainen putki osoittautuu ja mitä nimikirjaimet KB mahtavat tarkoittaa?

6. Missä paikoissa Stanley on nähnyt aiemmin samanlaisen kultaisen putken? Ympyröi oikea/oikeat vastaukset.

- a) Hän on nähnyt sellaisen äitinsä kylpyhuoneessa.
- b) Hän on nähnyt sellaisen isoisoisänsä talossa.
- c) Hän on nähnyt sellaisen Valvojan mökissä.
- d) Hän on nähnyt sellaisen isänsä kaapissa.

7. Täydennä aukot:

Satakymmenen vuotta sitten _____ oli Texasin suurin järvi. Neiti _____ oli kaupungin ainoa _____, ja hän pulppusi tietoa ja pursui elämää. Hänelle annettiin joka vuosi erikoispalkinto suurenmoisista, maukkaista ja herkullisista _____. Neiti oli myös erityisen sievä, ja kaupunkilaiset ajattelivat, että neiti menee kaikkien kosiskelijoiden joukosta naimisiin juuri piirikunnan rikkaimman miehen pojan, _____ kanssa. Neiti torjui kuitenkin hänet miehen turhamaisuuden ja ylpeyden takia. Tätä ei mies hyväksynyt.

8. Jos asukas sairastui Greenjärven kaupungissa satakymmenen vuotta sitten, hän...
- a) yritti itse parantaa itsensä.
 - b) meni naapurikaupunkiin lääkärille.
 - c) kävi tohtori Hawthornin pakeilla.
 - d) kävi tohtori Hawthornin pakeilla mutta myös Sam-sipulimiehen luona.

9. Miten neiti Katherine Barlow ja sipulimies liittyvät toisiinsa?

10. Mitä pahoja asioita tapahtui sata vuotta sitten Katherinen ja Samin suudelman jälkeen? Ympyröi oikea/oikeat vastaukset.

- a) Sam ja hänen aasinsa, Mary Loui, ammuttiin kuoliaaksi.
- b) Katherine antautui seriffille.
- c) Greenjärvi tulvi sateiden vuoksi pitkään.
- d) Katherine ampui seriffin, sai nimen Suukko-Kate Barlow, ja oli seuraavat kaksikymmentä vuotta lännen pelätyimpiä lainsuojattomia.

11. Kun Zero oppii kirjoittamaan oman nimensä, hän kirjoittaa sitä yhä uudelleen ja uudelleen: Zero Zero Zero Zero... Mitä tarkoitetaan Stanleyyn ajatuksella siitä, "ettei sata kertaa nolla ollut sekään vielä mitään"?

12. Zeron oikea nimi paljastuu luvussa 28. Mikä se on?

13. Mitä kohtalokasta Katherinelle tapahtuu kaksikymmentä vuotta kauheiden tapahtumien jälkeen?

Luvut 29–38 (s. 131–177)

1. Mikä saa Zeron jättämään leirin ja lähtemään kauas pois? Ympyröi oikea/oikeat vastaukset.
 - a) Muut pojat kiusaavat Stanleyta ja Zero puolustaa ystäväänsä.
 - b) Leiriläiset pakottavat Zeron lähtemään leiriltä.
 - c) Stanley ei enää halua olla Zeron ystävä ja alkaa itsekin kiusata Zeroa.
 - d) Poikien välinen tappelu saa aikaan sen, että myös Pendanski ja Valvoja kiusaavat ja syyttävät Zeroa. Tämä johtaa siihen, että Zero läimäyttää lapiolla Pendanskia.

2. Ympyröi oikeat väittämät.
 - a) Stanley toivoo, että Zero löytäisi karkumatkallaan autiomaasta *turvan Jumalan peukalon alta*, kuten hänen isoisoisänsä on kertonut itselleen käyneen.
 - b) Kahden päivän kuluttua Zeron karkaamisen jälkeen leirille tulee uusi poika nimeltään Metka.
 - c) Stanley löytää Zeron autiomaasta auton alta.
 - d) Joitakin päiviä tuumittuaan tilannetta Stanley päättää lähteä etsimään Zeroa autiomaasta. Hän varastaa Arvoisan auton ja pääsee sillä karkuun alkumatkan, mutta ajaa kuitenkin kuoppaan ja joutuu jatkamaan etsimistä kävellen.

3. Mitä on loiska?

4. Zero juo useita purkillisia loiskaa. Miten se vaikuttaa Zeron vointiin?

5. Ympyröi oikeat väittämät.

- a) Stanley lähtee takaisin leirille ja jättää vastahakoisen Zeron yksin autiomaahan.
- b) Stanley ja Zero lähtevät yhdessä vaeltamaan autiomaassa kohti kaukana siintävää "Isoa peukaloa".
- c) Uupuneina ja lähes luovuttaneina ystävykset tulevat lopulta järven päähän, josta kiipeävät suurten kallioiden päälle.
- d) Stanley saa kaivettua kallion päällä maahan kuopan, joka alkaa täyttyä vedellä.

Laatinut: Annika Ylisirniö

Luvut 39–50 (s. 178–239)

1. Minkä ansiosta Zero alkaa pikkuhiljaa voida paremmin ja saada voimiaan takaisin?

2. Minkä erikoisen asian Zero paljastaa Stanleyille juonen edetessä?

3. Stanley haluaa uskoa, että kohtalo on johdattanut hänet ja Zeron ystäviksi. Miksi Stanley ehdottaa Zerolle, että he lähtisivät takaisin leirille kaivamaan vielä yhden kuopan yhdessä?

4. Täydennä aukot.

Stanley ja Zero kaivavat kuoppaa, josta _____ on aiemmin löytynyt.

Stanley löytää lopulta kuopasta _____. Kun Stanley ja Zero

iloitsevat löytämästään _____,

paikalle saapuvat _____

Laatinut: Annika Ylisirniö

_____.

He vaativat Zeroa antamaan laukun _____,

koska sitä hän on etsinyt koko elämänsä ajan. Laukussa lukee nimi

_____. Yhtäkkiä

hengenvaaralliset _____

_____ ympäröivät Stanleyyn ja Zeron.

Otukset eivät ole niinkään kiinnostuneita pojista,

vaan yksi niistä syö harvinaisen, paikalle ilmestyneen _____

_____. Tilanne päättyy siihen, että

Greenjärven leirin pihaan saapuu autoja, joiden kuskeina ovat Stanleyyn

_____ ja

_____. Oikeus

on todennut Stanleyyn _____,

ja häntä tultiin nyt vapauttamaan leiriltä.

5. Miksi Stanley ei suostu lähtemään leiriltä niin vain?

6. Ovatko väittämät O (oikein) vai V (väärin)? Merkitse kirjain väittämän kohdalle.

- ___ Zero vapautuu leiriltä Stanleyyn ansiosta ja siksi, ettei hänestä löydy tarvittavia asiakirjoja.
- ___ Keltatäpläliskot eivät hyökkää Stanleyyn ja Zeron kimppuun, koska pojat ovat syöneet niin paljon sipuleita.
- ___ Kaikki leirin pojat, Zeroa lukuun ottamatta, vihoittelevat loppuun asti Stanleylle.
- ___ Keltatäpläliskot ovat väriltään keltaisia ja niillä on musta kieli, vihreät silmät sekä 11 täplää.
- ___ Oikeuskansleri sulkee Greenjärven leirin, ja rouva Walker joutuu rahan tarpeessa myymään maan, joka on ollut sukupolvien ajan hänen sukunsa omistuksessa.
- ___ Matkalaukun sisällä on miljoonien dollareiden edestä jalokiviä ja nippu arvottomaksi osoittautuneita papereita.

___ Stanley'n isä keksii tuotteen, joka tuoksuu raikkaalta persikalta ja poistaa jalkahien hajun.

7. Päättele, minkä vuoksi kirjan viimeisessä kohtauksessa Clyde Livingstone istuu vaimonsa kanssa Yelnatsien perheen olohuoneessa juhlissa.

8. Mikä tai mitkä teot johtavat siihen, että Yeal'natsien suvun kirous murtuu?

Paahde opettaa, että ystävyys, epäitsekkyys ja oikeiden tekojen tekeminen voivat murtaa huonon onnen kierteen ja tuoda uuden alun.

MONTAKO TÄHTEÄ ANTAISIT KIRJALLE?

Vastaukset lukuihin 1–15 (s. 9–77)

1. Kirjan tapahtumat sijoittuvat Texasiin, entisen Greenjärven kaupungin järvelle, joka on tätä nykyä kuiva laakea autioma.
2. Greenjärven leirillä kaikki leiriläiset ovat pahoja poikia. Ajatellaan, että jos paha poika pakotetaan joka päivä kaivamaan kuoppa auringon paahteessa, tulee hänestä hyvä poika.
3. Kirjan päähenkilö on Stanley Yelnats. Nimi on sama etu- ja takaperin.
4. Stanley on lähtöisin köyhästä perheestä. Hänellä ei ole kotona ystäviä ja yläasteen koulutoverit kiusaavat häntä ylipainonsa vuoksi. Jopa opettajat saattoivat sanoa hänelle julmasti ajattelemattomuuttaan. Stanley ei ole paha poika.
5. Stanley joutuu Greenjärven leirille syyttömänä. Kuuluisan baseball-tähden vanhat lenkkarit putoavat sillalta Stanleyä kohti ja hän päättää lahjoittaa ne hyväntekeväisyyteen. Poliisit löytävät kuitenkin Stanleyyn lenkkarit kädessään ja syyttävät häntä varkaudesta. Tuomioistuin määrää Stanleyyn valitsemaan joko vankilan tai Greenjärven leirin.
6. Yelnatsin perheen sisäinen vitsi on, että aina kun jotain mene pieleen, syypää siihen on Stanleyyn kelvoton-kurja-mätämuna-sikavaras-isoisoisoisänsä. Isoisoisoisä on kertoman mukaan varastanut sian yksijalkaiselta naiselta, jonka vuoksi nainen on langettanut kirouksen isoisoisoisän ja tämän jälkeläisten päälle.
7. - Otsikko: Telta D
- Stanleyyn teltan ohjaajan nimi: Pendanski (lempinimi ”Mami”)
- Leirin tiukka valvoja: Arvoisa
- Leirin johtaja: Valvoja

- Leiriläisten lempinimet: Zero (oikea nimi paljastuu kirjan edetessä), Mustekala (Alan), Röntgen (Rex), Magneetti (Jose), Kainalo (Theodore), Zikzak (Ricky), Luolamies (Stanley)

8. Oikea vastaus: B (Hän ei osaa lukea aluksi.)

9. Oikea vastaus: C (Hän löytää kultaisen putken, jossa on nimikirjaimet KB.) Piirroksessa tulisi olla kultainen noin keskisormen vahvuinen ja pituinen putki, joka on toisesta päästä auki ja toisesta kiinni. Litteässä pohjassa on sydämen ääriviivojen sisällä kaiverrus "KB".

10. Oikea vastaus: B (Että johtaja etsii piilotettua aarretta.)

11. Opettajalle: Tehtävän kautta voi saada aikaan hyvää keskustelua ja pohdintaa turvallisessa ja toinen toistaan kunnioittavassa ilmapiirissä, oppilaan/oppilaiden kanssa yhdessä esim. m-sanan sekä n-sanan käytöstä menneisyydessä verraten nykypäivään.

Pohdinnan taustalla esim.:

- Ne eivät ole sellaisia sanoja, joita ihmiset haluavat käyttää itsestään.
- Näillä sanoilla on pilkkaava ja vähättelevä sävy.
- Moni on kuullut nämä sanat haukkumasanoina, minkä takia ne tuntuvat pahalta.
- Kyseisiä sanoja ei saa käyttää nykyään. On olemassa parempia, kunnioittavampia sanoja, kuten "romani" ja "tummaihoisen".

Laatinut: Annika Ylisirniö

Vastaukset lukuihin 16–28 (s. 78–128)

1. Oikea vastaus: D (Stanley tunnustaa varastaneensa auringonkukansiemensäkin leirin valvojan auton lavalta, vaikkei hän oikeasti ole siihen syypää.)
2. Oikea vastaus: B (Zerosta tulee hänen paras ystävänsä.)
3. Stanley huomaa esim. seuraavat asiat Zeron älykkyydestä ja kyvyistä:
 - Zero oppii todella nopeasti kirjaimet ja lukemaan, kun Stanley opettaa häntä.
 - Zeron muisti ja päättelykyky ovat teräviä, ja hän on älykäs. Hän oppii esimerkiksi luettelemaan aakkoset yhden kuuntelukerran jälkeen. Hän osaa heti sanoa, montako kirjainta aakkosissa on yhteensä.
4. Stanley ja Zero sopivat keskenään vaihtokaupan, jossa Stanley opettaa tunnin päivässä Zeroa lukemaan ja siitä hyvästä Zero kaivaa tunnin ajan Stanley'n kuoppaa valmiiksi.
5. Kultainen putki osoittautuu huulipunahylsyn puolikkaaksi ja kirjaimet KB saattavat Stanley'n mukaan tarkoittaa Kate Barlowia.
6. Oikea vastaus: A (Hän on nähnyt sellaisen äitinsä kylpyhuoneessa.) ja C (Hän on nähnyt sellaisen Valvojan mökissä.)
7. Oikeat täydennykset:

Satakymmenen vuotta sitten **Greenlake** oli Texasin suurin järvi. Neiti **Catherine Barlow** oli kaupungin ainoa **opettaja**, ja hän pulppusi tietoa ja pursui elämää. Hänelle annettiin joka vuosi erikoispalkinto suurenmoisista, maukkaista ja herkullisista **maustepersikoistaan**.

Neiti oli myös erityisen sievä ja kaupunkilaiset ajattelivat, että neiti menee kaikkien kosiskelijoiden joukosta naimisiin juuri piirikunnan rikkaimman miehen pojan, **Taimen Walkerin** kanssa. Neiti torjui kuitenkin hänet miehen turhamaisuuden ja ylpeyden takia. Tätä ei mies hyväksynyt.

8. Oikea vastaus: D (...kävi tohtori Hawthronin pakeilla ja myös Sam-sipulimiehen, luona.)
9. Katherine oli ihastunut sipulimieheen. He solmivat sopimuksen, jonka mukaan Sam suostui korjaamaan koulun vuotavan katon kuudesta maustepersikkatölkistä. Katherine keksi aina lisää korjattavaa ja lopulta Katherine ja sipulimies ihastuivat toisiinsa ja suutelivat.
10. Oikea vastaus: A (Sam ja hänen aasinsa, Mary Loui, ammuttiin kuoliaaksi.) ja D (Katherine ampui seriffin, sai nimen Suukko-Kate Barlow, ja oli seuraavat kaksikymmentä vuotta lännen pelätyimpiä lainsuojattomia.)
11. Ajatuksella viitataan Zeron nimeen, joka on siis ”yhtä kuin nolla”. Kun matematiikan kielellä jokin luku kerrotaan nollalla, vastaus on aina nolla.
12. Zeron oikea nimi on Hector Zeroni.
13. Kun Katherine palaa Greenjärven mökille kahdenkymmenen vuoden jälkeen, hänen kimppuunsa hyökkäävät Taimen Walker ja hänen vaimonsa Linda Walker. He etsivät arvokasta saalista, jonka uskovat Katherinen piilottaneen. Kahakassa Katen paljaaseen nilkkaan hyökkää lisko, jonka puremaan Kate kuolee nauraen.

Vastaukset lukuihin 29–38 (s. 131–177)

1. Oikea vastaus: A (Muut pojat kiusaavat Stanleyta ja Zero puolustaa ystäväänsä.) ja D (Poikien välinen tappelu saa aikaan sen, että myös Pendanski ja Valvoja kiusaavat ja syyttävät Zeroa. Tämä johtaa siihen, että Zero läimäyttää lapiolla Pendanskia.)
2. Oikeat väittämät: A (Stanley toivoo, että Zero löytäisi karkumatkallaan autiomaasta *turvan Jumalan peukalon alta*, kuten hänen isoisoisänsä on kertonut itselleen käyneen.) ja D (Joitakin päiviä tuumittuaan Stanley päättää lähteä etsimään Zeroa autiomaasta. Hän varastaa Arvoisan auton ja pääsee sillä karkuun alkumatkan, mutta ajaa kuitenkin kuoppaan ja joutuu jatkamaan etsimistä kävellen.)
3. Zero nimeää veneen alta löytämänsä lasipurkeissa olevan, sosemaisena, lämpimän, kuplivan, makean ja voimakkaan makuisen nektarin loiskaksi.
4. Loiska tekee Zeron huonovointiseksi, ja hänen vatsansa tulee erittäin kipeäksi.
5. Oikea vastaus: B (Stanley ja Zero lähtevät yhdessä vaeltamaan autiomaassa kohti kaukana siintävää ”Isoa peukaloa”), C (Uupuneina ja lähes luovuttaneina, ystävykset tulevat lopulta järven päähän, josta kiipeävät suurten kallioiden päälle.) ja D (Stanley saa kaivettua kallion päällä maahan kuopan, joka alkaa täyttyä vedellä.)

Vastaukset lukuihin 39–50 (s. 178–239)

1. Zero alkaa pikkuhiljaa voida paremmin ja saada voimiaan takaisin, kun Stanley löytää niityltä sipuleita syötäväksi.
2. Zero paljastaa Stanleyle varastaneensa yömajan lasikaapista Clyde Livingstonen tossut luultuaan niitä vain ihan tavallisiksi kengiksi.
3. Stanley haaveilee, että he löytäisivät jonkun aarteiden kuopasta, josta nimikirjaimilla KB koristeltu kultainen putki löytyi. Tämän vuoksi hän ehdottaa Zerolle, että he lähtisivät kaivamaan kuoppaa vielä uudestaan.
4. Oikeat täydennykset:

Stanley ja Zero kaivavat kuoppaa, josta **kultainen metalliputki** oli löytynyt. Stanley löytää lopulta **laukun** kuopasta. Kun Stanley ja Zero iloitsevat löytämästään **aarteesta/laukusta**, paikalle saapuvat **Valvoja, Pendanski, Arvoisa sekä muita leirin ohjaajia**. He vaativat Zeroa antamaan laukun **Valvojalle**, koska sitä leirin johtaja on etsinyt koko elämänsä ajan. Laukussa lukee nimi **Stanley Yelnats**. Yhtäkkiä hengenvaaralliset **keltatäpläliskot** ympäröivät Stanleyn ja Zeron. Otukset eivät ole niinkään kiinnostuneita pojista vaan yksi niistä syö harvinaisen, paikalle ilmestyneen **lintuhämähäkin**. Tilanne päättyy siihen, että Greenjärven leirin pihaan saapuu autoja, joiden kuskeina ovat **Stanleyn asianajaja** ja **Texasin oikeuskansleri**. Oikeus on todennut Stanleyn **syyttömäksi rikokseen**, ja hänet tultiin nyt vapauttamaan leiriltä.

5. Stanley ei suostu lähtemään leiriltä ilman Zeroa.
6. Ovatko väittämät O (oikein) vai V (väärin). Merkitse kirjain väittämän kohdalle.

- O Zero vapautuu leiriltä Stanleyyn ansiosta ja siksi, ettei hänestä löydy tarvittavia asiakirjoja.
 - O Keltatäpläliskot eivät hyökkää Stanleyyn ja Zeron päälle, koska pojat ovat syöneet niin paljon sipuleita.
 - V Kaikki leirin pojat, Zeroa lukuun ottamatta, vihoittelevat loppuun asti Stanleylle.
 - V Keltatäpläliskot ovat väriltään keltaisia ja niillä on musta kieli, vihreät silmät sekä 11 täplää.
 - O Oikeuskansleri sulkee Greenjärven leirin, ja rouva Walker joutuu rahan tarpeessa myymään maan, joka on ollut sukupolvien ajan hänen sukunsa omistuksessa.
 - V Matkalaukun sisällä on miljoonien dollareiden edestä jalokiviä ja nippu arvottomaksi osoittautuneita papereita.
 - O Stanleyyn isä keksii tuotteen, joka tuoksuu raikkaalta persikalta ja poistaa jalkahien hajun.
7. Clyde Livingstone saa avun kauheaan jalkahienhajuunsa Stanleyyn isän keksinnöstä, minkä takia heistä tulee hyviä tuttuja keskenään.
8. Suvun kirous murtuu, koska Stanley kantaa Zeron vuorelle ja antaa hänelle juotavaa. Hän tekee siis juuri sen teon, jonka hänen esi-isänsä on jättänyt tekemättä Madam Zeronille.

